

Άγχος αποχωρισμού: η δυσφορία που νιώθουν τα βρέφη, όταν αποχωρίζονται από τους γονείς ή άλλα άτομα που τα φροντίζουν.

Αίσθημα: η συγκέντρωση πληροφορίας, δια μέσου όρασης, αφής, γεύσης, όσφρησης και κιναισθήσης.

Αισθητική εμπειρία: η άμεση αντίδραση των αισθητηρίων οργάνων σε ένα ερέθισμα.

Αλλαγή συμπεριφοράς: η εφαρμογή αρχών μάθησης με στόχο την αλλαγή ή την αποβολή μη επιθυμητής συμπεριφοράς.

Αμνιοκέντηση: η εξαγωγή αμνιακού υγρού με ειδική σύριγγα, για εξέταση και διάγνωση πιθανών γενετικών ανωμαλιών του εμβρύου.

Ανακλαστικό: μια αυτόματη αντίδραση σε ένα ερέθισμα, όπως π.χ. το κλείσιμο των ματιών σε ένα θόρυβο.

Αντίδραση: μια μυϊκή ή ορμονική δραστηριότητα ή κάποια άλλη αντικειμενικά αναγνωρίσιμη πλευρά της συμπεριφοράς.

Αντίληψη: η πρόσληψη πληροφοριών δια μέσου των αισθήσεων και η επεξεργασία τους, ώστε να αποκτήσουν νόημα.

Ατομικά χαρακτηριστικά: οι διαχρονικές ατομικές ιδιότητες, στάσεις και θέσεις που φανερώνει πιο συχνά το άτομο.

Αυτοεκτίμηση: Οι κρίσεις και η εικόνα που διαμορφώνουν οι άνθρωποι για την προσωπική τους αξία.

Αυτοπραγμάτωση: η πλήρης ανάπτυξη των δυνατοτήτων του ανθρώπου.

Γνωστικό πεδίο: ό,τι αφορά τη σκέψη, την κατανόηση, τη γνώση και τη νοητική επεξεργασία των πληροφοριών που δέχεται ο εγκέφαλος.

Γονίδιο: περιοχή του χρωμοσώματος η οποία μεταφέρει γενετικές οδηγίες που επηρεάζουν τα διάφορα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας.

Δευτερογενής Κοινωνικοποίηση: συντελείται μετά την ενηλικίωση του ατόμου και συχνά αποκαλείται και κοινωνικοποίηση ενηλίκων.

Διαταραχή προσωπικότητας: η παραμόρφωση της πραγματικότητας και η δυσκολία στην κοινωνική προσαρμογή.

Διζυγωτικά δίδυμα: δίδυμα που έχουν συλληφθεί συγχρόνως από δυο ξεχωριστά ωάρια.

Εγώ (Ego): κατά τον Φρόυντ, το μέρος του ψυχισμού που σε μεγάλο βαθμό ελέγχει συνειδητά τη συμπεριφορά και προσπαθεί να φέρει ισορροπία ανάμεσα στο Εκείνο και το Υπερεγώ.

Εγωκεντρικός λόγος: ο λόγος του νηπιού με στόχο την έκφραση αναγκών, επιθυμιών, σκέψεων και εμπειριών και όχι την επικοινωνία με τον συνομιλητή.

Εικόνα εαυτού: η εικόνα που έχει το άτομο για τον εαυτό του και αφορά το σώμα, τις ικανότητες και την προσωπικότητα του.

Εκείνο: κατά τον Φρόυντ, το πιο πρωτόγονο μέρος της προσωπικότητας, το οποίο τροφοδοτεί ενέργεια που απαιτεί άμεση ικανοποίηση των αναγκών, επιθυμιών και παρορμήσεων. Πρόκειται και για το χώρο στον οποίο απωθούνται οι δυσάρεστες εμπειρίες και συναισθήματα.

Εκτεταμένη Οικογένεια: Αποτελείται από τρεις ή περισσότερες γενιές, που προκύπτουν από ένα αρχικό συζυγικό ζεύγος, και συχνά περιλαμβάνει και άλλα συγγενικά πρόσωπα.

Ελεύθερος συνειρμός: μία τεχνική της Ψυχανάλυσης, κατά την οποία το άτομο ενθαρρύνεται να μιλήσει αρχίζοντας μια ροή σκέψεων πάνω σε ό,τι σκέπτεται και αισθάνεται εκείνη τη στιγμή, χωρίς να φοβάται τη λογοκρισία.

Εμπειρική προσέγγιση: η διαδικασία που βασίζεται στην παρατήρηση και στηρίζει τα συμπεράσματά της στο πείραμα ή την εμπειρία.

Ενδοκρινικό σύστημα: το σύστημα του οργανισμού που αποτελείται από τους αδένες, οι εκκρίσεις των οποίων περνούν κατ' ευθείαν στο κυκλοφορικό σύστημα.

Ενδοσκόπηση: τεχνική της Ψυχολογίας με στόχο να συνειδητοποιήσει και να εξετάσει το άτομο τις εμπειρίες. Η αυτοπαρατήρηση των σκέψεων, των συναισθημάτων και των συνειδητών εμπειριών.

Ενίσχυση συμπεριφοράς: η αμοιβή μιας συμπεριφοράς με στόχο να επαναληφθεί και να μαθευτεί.

Εξελικτική ψυχολογία: ο κλάδος της ψυχολογίας που μελετά τον άνθρωπο, όπως αυτός αναπτύσσεται και μεγαλώνει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του.

Εξέλιξη: η συστηματική αλλαγή που γίνεται με σταθερό, προοδευτικό και μόνιμο τρόπο.

Επαγωγική σκέψη: ο τρόπος σκέψης που φτάνει από το ειδικό στο γενικό, όπως π.χ. όταν κάποιος εξετάζει μια σειρά από συγκεκριμένα παραδείγματα, για να φτιάξει ένα γενικό κανόνα.

Ερέθισμα: οποιαδήποτε φυσική ενέργεια επηρεάζει έναν οργανισμό, ώστε να παραχθεί μια αντίδραση.

Καθήλωση: η τάση του ατόμου να εκδηλώνει συμπεριφορά η οποία έχει αποδειχθεί ασύμφορη. Κατά την Ψυχαναλυτική θεωρία, είναι μια δυσκολία στην πορεία ανάπτυξης, κατά την οποία το άτομο χαρακτηρίζεται από συμπεριφορά και συναισθήματα προηγούμενου σταδίου ανάπτυξης το οποίο δεν έχει ξεπεραστεί.

Κίνητρο: Είναι οτιδήποτε ωθεί, κινητοποιεί τον άνθρωπο σε δράση ή σε κάποια πράξη.

Κληρονομικότητα: η μεταβίβαση φυσικών και ψυχολογικών χαρακτηριστικών από τους γονείς στα παιδιά μέσω των γονιδίων.

Κοινωνική Επιρροή: Το σύνολο των παραγόντων που επιδρούν στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς του ατόμου.

Κοινωνική θέση: Το σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που καθορίζουν την αλληλεπίδραση του ατόμου με άλλα πρόσωπα που κατέχουν άλλες θέσεις.

Κοινωνικοί κανόνες: Είναι οι κανόνες, οι προσδοκίες, τα συστήματα ιδεών μιας κοινωνίας που προσδιορίζουν ποιες μορφές συμπεριφοράς είναι αποδεκτές.

Κοινωνικοποίηση Ελλιπής: Η κοινωνικοποίηση θεωρείται ελλιπής, όταν δεν έχει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, όταν το άτομο δεν αναπτύσσει δεξιότητες, στάσεις, συμπεριφορές, που είναι απαραίτητες για την πλήρη και καλή ένταξή του στο κοινωνικό σύνολο.

Κοινωνικοποίηση: Είναι η διαδικασία με την οποία το άτομο εσωτερικεύει, μαθαίνει τους κοινωνικούς κανόνες, τα συστήματα αξιών, τους κοινωνικούς ρόλους και μορφές, τρόπους δράσης και ενέργειας.

Κοινωνικός Ρόλος: Είναι η συμπεριφορά που αναμένεται να εκδηλώσει ο κάτοχος μίας κοινωνικής θέσης.

Κρίση: η αξιολόγηση ή κατηγοριοποίηση ως προς ένα αντικείμενο σκέψης.

Λήθη: η λειτουργία που προκαλεί εξάλειψη πληροφοριών.

Λύση προβλήματος: η αλλαγή κατάστασης που χαρακτηρίζεται προβληματική.

Μάθηση: η σχετικά μόνιμη αλλαγή στη συμπεριφορά που προκύπτει από την εμπειρία και έχει ως αποτέλεσμα την προσαρμοστικότητα του ατόμου στις απαιτήσεις του περιβάλλοντος, μέσω της υιοθέτησης και αφομοίωσης δεξιοτήτων, αντιλήψεων και αντιδράσεων.

Μεταγωγικός συλλογισμός: διακρίνεται από την κίνηση της σκέψης από το μερικό προς το μερικό.

Μηχανισμοί άμυνας: διάφοροι τρόποι, με τους οποίους το άτομο, χωρίς να το συνειδητοποιεί, αποφεύγει το άγχος και τις εσωτερικές συγκρούσεις.

Μνήμη εργασίας: το είδος μνήμης που χρησιμοποιούμε, για να φέρουμε εις πέρας καθημερινές ανάγκες, εργασίες και επιλύσεις προβλημάτων.

Γλωσσάρι

Μνήμη: η ικανότητα του ατόμου να διατηρεί την επαφής με την πραγματικότητα και τον κόσμο γύρω του, αναδιοργανώνοντας και αποθηκεύοντας πληροφορίες που επιτρέπουν τη διατήρηση της μάθησης και της εμπειρίας.

Μονιμότητα του αντικειμένου: η αναγνώριση ότι τα αντικείμενα εξακολουθούν να υπάρχουν, ακόμη και όταν δεν τα βλέπουμε. Τα βρέφη φαίνεται να πιστεύουν ότι τα αντικείμενα παύουν να υπάρχουν, όταν απομακρύνονται από το οπτικό τους πεδίο.

Μονογονεϊκή Οικογένεια: Αποτελείται από ένα γονέα και τα παιδιά του.

Μονοωγενή (Μονοζυγωτικά) δίδυμα: δίδυμα που αναπτύσσονται από τη διχοτόμηση ενός ωαρίου, τα οποία έχουν ίδιες κληρονομικές καταβολές και φυσική ομοιότητα.

Νευρική ανορεξία: μια κατάσταση με ψυχολογικά αίτια, κατά την οποία το άτομο, μολονότι νιώθει την πείνα, αποφεύγει το φαγητό και τρωει ελάχιστα από φόβο να μη παχύνει. Το αποτέλεσμα είναι μεγάλη απώλεια βάρους και στέρηση του οργανισμού από σημαντικές θρεπτικές ουσίες. Αν το άτομο δεν καταφύγει σε θεραπεία, μπορεί να πεθάνει.

Νεύρωση: η διαταραχή συμπεριφοράς που χαρακτηρίζεται κυρίως από υπερβολικό άγχος, μερική παραμόρφωση της πραγματικότητας και δυσφορία.

Νοημοσύνη: ο βαθμός κατανόησης και προσαρμοστικότητας στις απαιτήσεις του περιβάλλοντος, μάθησης από εμπειρία και χρήσης διαφόρων ειδών συλλογισμού, για την υπερπήδηση εμποδίων με σκέψη ή δράση.

Νοητική καθυστέρηση: η παθολογική κατάσταση που εμφανίζεται κατά την ανάπτυξη του ατόμου και χαρακτηρίζεται από νοητική ικανότητα κάτω από το μέσο όρο και μειωμένη ικανότητα προσαρμογής.

Οιδιπόδειο Σύμπλεγμα: κατά τον Φρόυντ, η έλξη που νιώθουν τα μικρά αγόρια για τη μητέρα τους και η εσωτερική σύγκρουση από την αίσθηση ότι ανταγωνίζονται τον πατέρα τους.

Ορμόνες: χημικές ουσίες του σώματος οι οποίες μεταφέρονται από τα υγρά του σώματος και επηρεάζουν τη λειτουργία του ή την ψυχολογική συμπεριφορά.

Ουμανισμός (Ανθρωπισμός): η προσέγγιση της Ψυχολογίας η οποία εστιάζει στην ανθρώπινη εμπειρία, τα προβλήματα, τις προοπτικές ή τα ιδανικά.

Παραγωγική σκέψη: ο τρόπος σκέψης, σύμφωνα με τον οποίο το άτομο πρέπει να χρησιμοποιήσει μια σειρά από γενικούς κανόνες για να βγάλει ένα λογικό συμπέρασμα.

Πλευρίωση: η προτίμηση που δείχνει το παιδί περί το δεύτερο έτος της ηλικίας του για τη χρήση της μίας πλευράς του σώματός του κατά την εκτέλεση κινήσεων.

Προγεννητικό στάδιο: το στάδιο ανάπτυξης από τη σύλληψη ως τη γέννηση.

Προέννοιες: Οι πρώτες έννοιες που χρησιμοποιεί το παιδί και που αποτελούν αυθαίρετες γενικεύσεις, αφελείς και ατελείς σημασίες που δίνει στις λέξεις που χρησιμοποιεί.

Προσκόλληση: η ανάγκη του βρέφους για εγγύτητα και δημιουργία ισχυρού δεσμού με τη μητέρα ή άλλα ισχυρά πρόσωπα του άμεσου περιβάλλοντος.

Προσωπικότητα: τα διαχρονικά χαρακτηριστικά του ατόμου που αποδίδουν τη μοναδικότητά του.

Πρωτόγαλα: η ουσία που εκκρίνεται από το στήθος της μητέρας κατά τις πρώτες ημέρες μετά τον τοκετό, πλούσια σε αντισώματα που προστατεύουν το βρέφος από ασθένειες.

Πρωτογενής Κοινωνικοποίηση: συντελείται κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού μέσα στην οικογένεια.

Πυρηνική Οικογένεια: Αποτελείται από τους δύο συζύγους και τα παιδιά τους.

Στρεσογόνες καταστάσεις: καταστάσεις που δημιουργούν στρες και την ανάγκη του ατόμου να κάνει μια νέα προσαρμογή.

Συμμόρφωση: Η αλλαγή στη συμπεριφορά ή τις πεποιθήσεις προς την κατεύθυνση που προσδιορίζει η ομάδα στην οποία ανήκει κανείς.

Συμπεριφορισμός: η σχολή της Ψυχολογίας η οποία δίνει έμφαση στη μελέτη της συμπεριφοράς η οποία φαίνεται και μπορεί να μετρηθεί.

Σύμπλεγμα της Ηλέκτρας: κατά τον Φρόυντ, η έλξη που νιώθουν τα μικρά κορίτσια για τον πατέρα και η εσωτερική σύγκρουση από την αίσθηση ότι ανταγωνίζονται τη μητέρα τους.

Συναισθηματική νοημοσύνη: ικανότητα ακριβούς αντίληψης, έκφρασης και κατανόησης συναισθημάτων, ώστε το άτομο να διευκολύνει τη σκέψη του και να ελέγχει το συναίσθημά του, με στόχο τη συναισθηματική και λογική του ωρίμανση.

Σύνδρομο του Down: γενετική ανωμαλία σχετική με τη νοητική υστέρηση.

Ταύτιση: η διαδικασία με την οποία το άτομο που διαμορφώνει την προσωπι-

Γλωσσάρι

κότητά του, ενστερνίζεται και υιοθετεί χαρακτηριστικά ενός ενήλικα που θαυμάζει.

Τραυλισμός: Διαταραχή του λόγου, η οποία συνίσταται στη διακοπή της χρονικής ροής του λόγου, που προκαλείται από έλλειψη συντονισμού του μυϊκού συστήματος της αναπνοής, της άρθρωσης και της φωνής.

Υπερεγώ: κατά τον Φρόυντ, η εκπροσώπηση των γονεικών αξιών και των κοινωνικών κανόνων. Το τμήμα που λειτουργεί ως συνείδηση.

Φοβία: συγκεκριμένος και αδικαιολόγητος φόβος.

Φόβος: η συναισθηματική αντίδραση απέναντι στο ρεαλιστικό κίνδυνο.

Χαρακτήρας: η υποκειμενική αξιολόγηση της προσωπικότητας του ατόμου με βάση τα ιδιαίτερα του χαρακτηριστικά.

Ψυχοθεραπεία: γενική έννοια που αφορά οποιαδήποτε μορφή θεραπευτικής αγωγής διαταραχών συμπεριφοράς. Ο όρος χρησιμοποιείται πιο συχνά για να δηλώσει την προφορική επικοινωνία ανάμεσα στον ψυχολόγο και τον πελάτη.

Ψυχολόγος: το άτομο που έχει σπουδάσει και έχει εκπαιδευτεί θεωρητικά και πρακτικά στην επιστήμη της Ψυχολογίας. Είναι ο επιστήμονας που μελετά την ανθρώπινη συμπεριφορά και συμβουλεύει για την βελτίωσή της.

Ψύχωση: σοβαρή ψυχική διαταραχή που χαρακτηρίζεται από την απόσυρση του ατόμου από την πραγματικότητα, παραισθήσεις, διαταραγμένα συναισθήματα και συχνά αποδιοργάνωση της προσωπικότητας.

Ωοθήκες: τα όργανα του θηλυκού αναπαραγωγικού συστήματος που παράγουν τις θηλυκές ορμόνες και τα ωάρια.

Ωρίμανση: οι κληρονομικές καταβολές που καθορίζουν το γενικό πλάνο της πορείας ανάπτυξης.

Ξένη Βιβλιογραφία

- Aimard, P. 1984. *Οι διαταραχές του λόγου στο παιδί*. Paris: Presse Universitaires de France.
- Aronfreed, J., Bayley, N. 1971. *Developmental Psychology Today*. California: GRM Books.
- Banyard P. 1998. *Σκέψη και λύση προβλημάτων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Baron, 1998. *Thinking and deciding*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Biddle, B. και Thomas, E. 1966. *Role Theory: Concepts and Research*. N.Y.: J. Wiley and Sons.
- Blanchet, A και Trognon, A. 1994. *La psychologie des Groupes*. Paris: Nathan.
- Bootzin, R., Bower, G., Crocker, J. και Hall, E. 1991. *Psychology Today: An Introduction*. N.Y.: McGraw, Inc.
- Cardwell, M., Clark, L. και Meldrum, C. 1996. *Psychology for A Level*. London: Collins Educational.
- Carson R. – Butcher, J. 1992. *Abnormal Psychology and Modern Life*. N. York: Harper Collins.
- Cassells, J. 1999. *Μνήμη και λήθη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Cassells, J. 1995. *Αντίληψη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Cassells και Green (1996), Γνωστικές λειτουργίες: Αντίληψη, σ. 40, Επιμέλεια μετάφρασης Α. Κωσταρίδου - Ευκλείδη. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Chaplin, J. P. 1985. *Dictionary of Psychology*. U.S.A.: Dell.
- Clarke- Stewart, A., Perlmutter M., Friedman, S. 1988. *Lifelong Human Development*. U.S.A.: Wiley.
- Clausen, J. (ed). 1968. *Socialization and Society*. Boston: Little, Brown, Co.
- Coon, Dennis. 1986. *Introduction to Psychology. Exploration and application*. N.Y.: West Publishing co.
- Deutsch, M. και Krauss, R. 1965. *Theories in Social Psychology*. N.Y.: Basic Books.
- Eisenberg, A., Murkoff, H., Haathaway S. 1989. *What to Expect the First Year*. U.S.A.: Workman.
- Encyclopaedia Britannica.
- Fontana, D. 1996. *Ψυχολογία για Εκπαιδευτικούς*. Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλα.
- Goleman, 1997. *Emotional development and emotional intelligence*. New York: Basic Books.
- Goleman, 1998. *Η συναισθηματική νοημοσύνη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Hayes, N. 1994. *Foundations of Psychology*. N.Y.: Routledge.
- Herbert M. 1995. *Ψυχολογικά προβλήματα παιδικής ηλικίας*, Τόμος Α. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert M. 1995. *Ψυχολογικά προβλήματα παιδικής ηλικίας*, Τόμος Β. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ξένη & Ελληνική Βιβλιογραφία

- Hewstone, M., Stroebe, W. και Stephenson, G. 1988. *Introduction to Social Psychology*. Cambridge: Blackwell Pub.
- Hopkins, 1980. *Understanding Educational Research*. U.S.A.: Merrill.
- Hothersall, 1990. *History of Psychology*. U.S.A.: McGrow Hill Publicatin.
- Hunt, M. 1993. *The Story of Psychology*. N.Y.: Doubleday
- Kleinmuntz, B. *Formal represion of human judgement*. U.S.A. W.C.: Willey J. and sons, 1968.
- Myers, D. 1993. *Social Psychology*. N.Y.: McGraw – Hill.
- Richmond, P.G. *An intoduction to Piaget*. London: Roytledge, Kegan Paul.
- Schultz, D. 1986. *Theories of Personality*. California: Brookscole Pub. Co.
- Secord, P. και Bachman, C. 1964. *Social Psychology*. N.Y.: McGraw – Hill.
- Segall, M., Dasen, P., Berry J., Poortinga Y. 1996. *Διαπολιτιστική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Stassen – Berger, K. 1992. *The Developing Person*. N. York: Worth Pub., Inc.
- Tajfel, H. και Fraser, C. 1984. *Social Psychology*. London: Penguin Books.
- Taylor, S., Peplan, L.A. και Sears, D. 1997. *Social Psychology*. N.Y.: Prentice Hall, Inc.
- Vernon, M.D. 1969. *Human Motivation*. Cambridge: Camb. University Press.
- Weiner, B. 1992. *Human Motivation: Metaphors, Theories and Research*. London: Sage Pub.
- Worcgel, S. Cooper, J. και Goethals, G. 1988. *Undestanding Social Psychology*. Chicago, Illinois: The Dorsey Press.
- Zigler, F. E. και Child, L. I. (eds). 1973. *Socialization and Personality Development*. Reading: Addison – Wesley, Pub. Co.

Ελληνική Βιβλιογραφία:

- Γεώργας, Δ. 1986. *Δυναμική των Ομάδων*. Αθήνα: Εκδόσεις Παν/μιο Αθηνών.
- Γεώργας, Δ. 1986. *Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Παν/μιο Αθηνών.
- Παπανούτσου, Ε. 1970. *Ψυχολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Δωδώνη.
- Καλαντζή, Κ. 1985. *Διαταραχές του Λόγου στην Παιδική Ηλικία*. Αθήνα: Καραβίας – Ρουσσόπουλος.
- Κωσταρίδου – Ευκλείδη, Α. 1999. *Ψυχολογία Κινήτρων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μπεζεβέγκης, Η., *Εξελικτική Ψυχοπαθολογία*. Πανεπιστημιακές σημειώσεις. Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α.
- Νασιάκου, Μ. 1982. *Η Ψυχολογία σήμερα*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Παγοροπούλου, Α. *Μνημονικές λειτουργίες*. Πανεπιστημιακές σημειώσεις. Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α.

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Παπαδάτου, Δ. 1991. *Εισαγωγή στη Ψυχολογία*. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις.
- Παπαδόπουλος, Ν. 1997. *Ψυχολογία*. Αθήνα.
- Παρασκευόπουλος, Ι. 1979. *Εξελικτική Ψυχολογία*. Τόμος Α. Αθήνα.
- Παρασκευόπουλος, Ι. 1994. *Ψυχολογία Ατομικών Διαφορών*. Αθήνα.
- Παρασκευόπουλος, Ι. 1988. *Η Κλινική Ψυχολογία*. Αθήνα.
- Πάτσης, Χ. 1982. *Νέα μεγάλη ελληνική εγκυκλοπαίδεια*. Χάρη Πάτση. Αθήνα.
- Πιαζέ, Ζ. 1986. *Η Ψυχολογία της Νοσημοσύνης*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Τάτσης, Ν. 1992. *Κοινωνιολογία: Κοινωνική Οργάνωση και Πολιτισμικές Διεργασίες*. Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας.
- Τανός, Χ. 1995. *Γνωρίζοντας καλύτερα το παιδί*. Αθήνα.
- Τσαούση, Δ. 1984. *Χρηστικό Λεξικό Κοινωνιολογίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Τσαούση, Δ. 1991. *Η Κοινωνία του Ανθρώπου*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Τσιάντης, Γ. και Μανωλόπουλος, Σ. 1989 *Σύγχρονα Θέματα Παιδοψυχιατρικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Ενέργεια 2.3.2:

«Ανάπτυξη των Τ.Ε.Ε. και Σ.Ε.Κ.»

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Σταμάτης Αλαχιώτης

Καθηγητής Γενετικής Πανεπιστημίου Πατρών

Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Έργο:

«Βιβλία Τ.Ε.Ε.»

- Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου

Γεώργιος Βούτσινος

Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

- Υπεύθυνος του Τομέα Υγείας και Πρόνοιας

Ματίνα Στάππα, Οδοντίατρος

Πάρεδρος ε.θ. του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

